

Oversigt over Plantesygdomme.

175. — Oktober 1930.

Der hersker gennemgaaende stor Tilfredshed med Vintersædens Spiring.

Ved Odense, hvor Haarmyglarver gjorde Skade i Bygmarker i Foraaret, optraadte Larverne i umaadelige Mængder i enkelte Roemarkers uden dog at gøre nogen Skade. I Hvedemarkers er fundet Angreb af Fritfluelarver. Som sædvanlig efter sent ompløjet Græs.

Snegle har mange Steder forgrebet sig paa Vintersæden.

Kløverens Bægersvamp har haft gode Betingelser i det fugtige Efteraar.

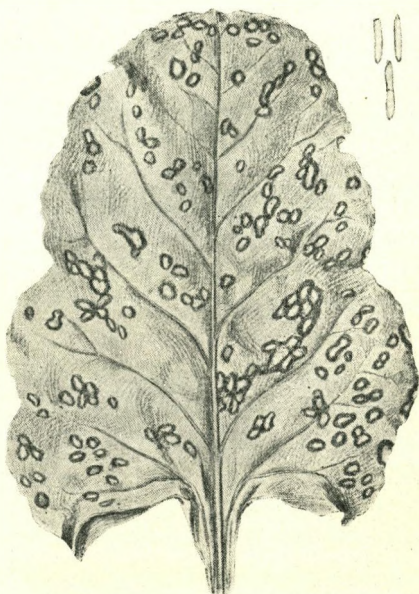
Bedens Pletsommel er almindelig i Aar, formentlig fordi Roerbladens Vækst er standset tidligt.

I Kaalroer er der flere Steder truffet en Abnormitet i Roelegemet: Paa Tværsnit viser Kødet sig marmorert (flammet, vanddrukken); i mere ondartede Tilfælde er kun en tyk Skal normal, mens Roens Indre opløses og gaar i Forraadnelse. Sygdommen synes at være af fysiologisk Natur og er under nærmere Undersøgelse.

Kaalbrok er usædvanlig ondartet. I Hjerm-Ginding Herreder er flere Hundrede Tønder Land ødelagt.

Tørforraadnelse i Kaalroer forekommer meget svagt, dog er der i Vendsyssel og paa Stevns iagttaget stærke Angreb.

Fra hele Landet klages over Angreb af Kartoffelsommel og anden Knoldforraadnelse i Kartofflerne.

Bedens Pletsommel (*Ramularia betae*)

Roerne er mindre beskadiget af Kaalfluelarver end sidste Aar. Knopormene har ikke gjort sig særlig bemærket, og Følgerne af Krusesygen er ikke saa slemme som ventet. Bakteriosen er en Sjældenhed.

Der klages fra Aalborg over, at de Æblesorter, Cox' Pomona, Signe Tillisch o. a., som er spisemodne for Tiden, har vanskeligt ved at holde sig.

Æbler, især af Sorten Belle de Boskoop, der er revnede fra Blomst til Stilk, saaledes at man kan se igennem dem, er modtaget fra flere Steder.

Priksyge synes at være ualmindelig ondartet i Aar, især i Bellefleur.

Der modtoges Æbler med en ejendommelig Minering under Skallen. Sandsynligvis er det Æblemarvmøllets Larve, der har gnavet sig ind i Æblerne i Stedet for som sædvanlig at overvintré under Barken paa Aarsskuddene.

Ved Svendborg er der fundet Blommerust paa mange Sorter, Bladene er som Følge heraf faldet tidligere end normalt.

Filtrust er meget almindelig paa Solbær, Bladene kastes for tidligt.

Hvidrust er fundet paa Dækbladene af Hvidkaal.

Violrust har angrebet Viola cornuta ved Holbæk og Lyngby.

Snegle har mange Steder gjort Skade i Haverne.

Lyngby, den 10. November 1930.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Hermed slutter de maanedlige Oversigter for 1930.

Der er for Oktober 1930 modtaget 24 Beretninger; endvidere er der indkommet 156 Forespørgsler.

KORN.

Det meddeles fra mange Steder, at Vintersæden har spiret godt. Fra Brønderslev nævnes, at Spiringen er god efter Afsvampning, 20 pCt. ringere uden Afsvampning (V. Kristensen). Ved Tystofte kom Standardhvede, der var tørafsvampet (med Støvbinding), ganske lidt senere op end ubehandlet, men Forskellen udjævnedes meget hurtigt (H. Bagge). Ved Roskilde har Spiringen hist og her været langsom, men de fleste Steder tilfredsstillende (M. Greve). Ved Viborg er Vintersæden nogle Steder lidt tynd (A. P. Aidt). Paa lave fugtige Arealer ved Aalborg er Spiringen meget mangelfuld, men paa de høje og for Vintersæden egnede Arealer er Spiringen og den foreløbige Vækst udmærket (J. Chr. Andersen-Lyngvad).

Fra Abed skrives: »Spiringen har været god i Hvede, men der er som sædvanligt enkelte Prøver, der — skønt behandlet paa ganske samme Maade som de øvrige — er vel langt tilbage i Spiringsenergi. Det er ikke hvert Aar de samme Prøver, der har træg Spiringsenergi, det veksler ganske — eller næsten ganske — regelløst« (H. A. B. Vestergaard).

KLØVER.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifolii*) har haft gode Betingelser i dette Efteraar, og der meldes om Angreb fra Frederiksborg Amt, Blangstedgaard og Hjordkær.

RUNKELROER.

Paa Hjordkæregnen er der konstateret forholdsvis mange Roer angrebet af Rodhalsgalle (*Pseudomonas tumefaciens*).

Om Tørforraadnelse (*Phoma betae*) foreligger kun Indberetninger fra Vejen-Brørup-Egnen (H. Land Jensen), hvor Angrebet er mindre alvorligt end i 1929 og fra Skelskøregnen, hvor der er set stærke Angreb.

Bedens Pletsimmel (*Ramularia betae*) er almindelig i Aar.

KAALROER og TURNIPS.

Marmorerede Kaalroer, se Forsiden!

Brun- og Hvidbakteriose (*Pseudomonas campestris* og *Erwinia carotovora*) har ved Aalborg været meget ondartet i flere Kaalroe- og Turnipsmarker. De enkelte Stammer af Kaalroer synes at være noget forskellige (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Paa Vejen-Brørup-Egnen er Hvidbakteriosen almindelig (H. Land Jensen).

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) er usædvanlig ondartet i Aar. Fra Holstebro skrives: »Angrebet af Kaalbrok er i Aar uden Sidestykke i den Tid, jeg kan huske. Det er næppe Overdrivelse at sige, at flere Hundrede Tdr. Ld. i Hjerm-Ginding Herreder er totalt ødelagt. Mark efter Mark mangler Roerne paa $\frac{1}{2}$ —1—3 op til 10 Tdr. Ld.« (P. O. Overgaard).

Ved Hjordkær er indtil Halvdelen af Roerne ødelagt af Kaalbrok (Th.

Pedersen) og paa Vejen-Brørup-Eggen er der ogsaa adskillige Angreb (H. Land Jensen).

Tørforraadnelse (*Phoma napobrassicae*) i Kaalroer nævnes kun fra faa Lokalteter; stærke Angreb er iagttaget i Vendsyssel og paa Stevns. Ved Skensved var ca. Halvdelen af Roerne syge, og Angrebet var pletvis saa stærkt, at alle Roerne var raadne, andre Steder, fortrinsvis paa de vaade Pletter i Marken var Roerne sunde. Jorden ret stærkt leret med vaade kolde Pletter, men ellers sund; Frøet var afsvampet med Uspulun. Naar Angrebet var saa ondartet, skyldes det sikkert, at der i 1927 var dyrket Kaalroefrø paa Marken (M. Greve).

KARTOFLER.

Der foreligger 18 Indberetninger fra Landets forskellige Egne om ondartede Angreb af Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) og anden Forraadnelse i Kartoffelknoldene. Fra Tylstrup nævnes dog, at mange sildige Sorter er fuldstændig friske og gode (Sv. Svendsen). »Alpha«, hvis Top har modstaaet Angreb af Kartoffelskimmel som en af de bedste, viser sig at have stærke Knoldangreb (C. J. Hansen).

Ved Brønderslev har Sprøjtning, især 2—4 Gange, nedsat Angrebet paa Knoldene meget betydeligt (V. Kristensen).

Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia solani*) er saa almindelig i Aar, at f. Eks. paa 15 Planteavlsudstillinger i Jylland har de udstillede Prøver i større eller mindre Grad været angrebet. Ingen Udstilling har været helt fri, og paa nogle er det vanskeligt at finde en ikke angrebet Kartoffelknold (N. Gram).

FRUGTTRÆER.

I Salling og Fjends Herred er Æblerne langt mere angrebet af Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) end foregaaende Aar, hvorimod der ikke er bemærket Angreb paa Pærer (C. J. Hansen).

Fra Aalborg meddeles, at det har været vanskeligt at opbevare Æblerne i dette Efteraar, rimeligvis som Følge af den relativt høje Temperatur og Luftfugtighed. Det er særligt den for Tiden spisemodne Frugt, som det er galt med, f. Eks. Cox' Pomona, Graastener og Signe Tillisch. De rigtige Vinteræbler, som Cox' Orange, Jonathan og Koldemosegaards Reinet klarer sig bedre (O. Hein).

Fra flere Steder har vi modtaget Æbler, især Belle de Boskoop, som har været revnet fra Blomst til Stilk, saaledes at man kan se igennem dem. Ligeledes er der modtaget ikke saa faa Hold Æbler, især Belle-fleur, med Priksyge. Begge Sygdomme maa væsentligst tilskrives Vækstforholdene.

Ved Svendborg har Blommerust (*Puccinia pruni spinosae*) paa mange Sorter foraarsaget tidligere Bladfald end normalt, men maaske ikke saa tidligt, at det indvirker paa Væksten (Verner Nielsen).

FRUGTBUSKE.

Filtrust (*Cronartium ribicola*) er saa almindelig, at man sjældent ser en Busk, der ikke er angrebet, og mange kaster Bladene for tidligt (Verner Nielsen).

KØKKENURTER.

I Salling har Selli-Bladpletsyge (*Septoria api*) angrebet Stykker, der hidtil har staaet sunde, saa stærkt, at de i Løbet af kort Tid er blevet slemt angrebne (C. J. Hansen).

Hvidrust (*Cystopus candidus*) har flere Steder i Salling og Fjends Herred angrebet Peberrod ret stærkt. Ved Svendborg er der fundet Hvidrust paa Dækbladene af Hvidkaal, Smitten stammer sandsynligvis fra nærtstaaende Peberrod (C. J. Hansen, Verner Nielsen).

HEGNS- og LÆTRÆER.

Rodfordærver (*Polyperus radiciperda*) har optraadt under følgende Forhold ved Aalborg: »Langs en Allé af Seljerøn (25 Aar) stod en Hvidgranhæk, denne døde pletvis og blev savet af over Jorden, Stubbene blev staaende. I 1929 døde 3 Allétræer og i Aar 4. Ved at grave ned til Rødderne viste disse sig at være stærkt angrebne af Svampen» (O. Hein).

PRYDPLANTER.

Ved Holbæk er der fundet ret stærkt Angreb af Violrust (*Puccinia violae*) paa Viola cornuta (Verner Nielsen); samme Sygdom er ogsaa fundet i Lyngby.

ANNA WEBER.

Bladrandsyge paa Ribs.
Ubehandlet.

Bladrandsyge paa Ribs.
Behandlet med Svovlsur Kali.

Ogsaa Vintergødskning med Hønssegødning, Latrin o. a. kan helbrede Bladrandsygen. Ofte ser man først en tydelig Virkning efter 2 Aars Gødskning.

KORN.

Haarmyglarver (*Bibionidae*). I Hjadstrup ved Odense havde man i Foraaret et føleligt Angreb i Byg efter Roer. Myggene har ikke lagt deres Æg i den angrebne Mark, men derimod i en tilstødende, stærkt staldgødet Roemark. Her findes Larverne nu i umaadelige Mængder. De samler sig særlig under raadnende Roeblade, Roestykker o. l. Rimeligvis virker Staldgødning tiltrækkende paa Myggene. I en tilgrænsende Roemark, der ikke havde faaet Staldgødning, var der næppe en Larve at finde.

Da Angrebene fandtes i Maj Maaned, mente vi, at det udelukkende drejede sig om en Bibio-Art. En senere Undersøgelse af de klækkede Myg fra Sjælland viser dog, at *Dilophus vulgaris* ogsaa har været paa Spil.

Fritfluellarver (*Oscinis frit*). Ved Lyngby blev der konstateret Angreb i en Hvedemark efter sent ompløjet Græs. I en Mark paa Vejen-Brørupegnen mentes Larverne at have medvirket til, at Rugen var ret stærkt udtyndet (Land Jensen).

Snegle (*Agriolimax agrestis*). Fra Haderslev skrives: Sneglene har afnavet Hveden i Smaapletter hist og her. Angreb i Hvede efter ompløjet Kløver findes hist og her (Fr. Nielsen). Fra Ribe Marsk: I en med Rug og nogle Hvedeparceller tilsaaet Mark er i den Side af Marken, der støder op til en ung frodig Græsmark, iagttaget stærke Angreb af Snegle, der saa godt som fuldstændig har afædt Rugen ca. 10 m ind i Marken, medens Hveden kun i ringe Grad er beskadiget. I en anden Hvedemark, der paa to Sider grænser op til gammelt Græsleje, er intet Angreb af Betydning (Christensen). Desuden meldes om en Del svagere Angreb i Vintersæden.

KLØVER.

Kløveraal (*Tylenchus dipsaci*). Om Angreb i Rødkløver meldes fra Tystofte, hvor en 2aarig Mark maatte pløjes om det første Aar (H. Bagge). Fra Pjedsted skrives, at Angrebene fortsattes gennem Sommerens sidste Halvdel (M. Olsen). Et Angreb i Hvidkløver fandtes ved Hammel (Jakobsen).

RODFRUGTER.

Kaalfluellarver (*Chortophila brassicae* og *floralis*). De sene Angreb i Roerne er ret svage i Aar. Nogle Steder: Brørupegnen, Brønderslev og Tylstrup viste det sig dog ved Optagningen, at mange Roer var beskadiget af Larvegangene.

Krusesyge (*Contarinia nasturtii*). Skønt Angrebene er meget udbredt, er den foraarsagede Skade ikke særlig stor. Hjerteforraadnelsen (*Bakteriose*) træffes hist og her, men kan ikke siges at være almindelig.

Knoporme (*Agrotis* sp.) har gjort meget lidt Skade og kun angrebet Roerne hist og her. Fra Nordsjælland skrives, at Kartofflerne er gnavet i adskillige Marker. Angrebene værst paa let Sandmuld og nær Skov og Hegn (H. E. Jensen).

KØKKENURTER.

Tusindben (*Blanjulus guttulatus*). Ved Aalborg fandtes store Mængder af Tusindben i Gulerødder o. a. Rodfrugter (O. Hein).

Tæger (*Lygus kalmi?*). Angreb paa Selleri har været almindelige ved Tystofte (A. Feilberg).

Smælderlarver (*Agriotes sp.*). Har kun gjort sig bemærket enkelte Steder.

Snegle (*Agriolimax agrestis*). Fra Salling (C. J. Hansen) og Horsens (C. A. Nørholm) skrives om stærke Angreb paa Kartofler. Hist og her er forskellige Køkkenurter beskadiget.

FRUGTTRÆER.

Tusindben (*Blanjulus guttulatus*). Ved Nyborg fandtes Tusindben i store Mængder i Æbler siddende 2 Meter over Jorden (N. Troelsen).

Æblemarvmøllets Larve (*Blastodacna putripennella*). Sidst i Oktober modtoges (Verner Nielsen) nogle Æbler fra Odenseegnen. Under Skallen fandtes en ejendommelig overfladisk Minering og undertiden enkelte Gange ind i Kødets. Skaden var frembragt af en Larve, der uden Tvivl er identisk med Æblemarvmøllets. Antagelig drejer det sig om en unormal Optræden af disse Larver, der ellers overvintrer under Barken paa Aarsskuddene. Foruden fra Odenseegnen (hvor Marvmøllet vides at være ondartet) indsendtes angrebne Æbler fra Esbjerg (E. Christiansen). Angrebet vil blive Genstand for en nærmere Undersøgelse, og en udførlig Beskrivelse vil følge.

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). Mange Steder er Besætningen af Vinteræg meget betydelig. Endnu i November saas levende Mider paa Bladene.

PROSPER BOVIEN.
